

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola Moravská Nová Ves, okres Břeclav

Školní 396, 691 55 Moravská Nová Ves

Identifikátor školy: 600112438

Zřizovatel: Obec Moravská Nová Ves

Školský úřad Břeclav, 17. listopadu 1a

Termín konání orientační inspekce: 10. - 12. 5. 2000

Čj.	124 191/00-11097
Signatura	ol4ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika školy

Základní škola Moravská Nová Ves je úplná základní škola se třemi budovami, která hodlá k 1. 1. 2001 získat právní subjektivitu, tzn., že se stane organizací příspěvkovou. První stupeň má k dispozici dvě budovy, druhý stupeň jednu budovu. Kapacita školy není zcela naplněna. Navštěvuje ji 307 žáků, kteří mají k dispozici 15 kmenových tříd, odbornou učebnu pro výuku jazyků, výpočetní techniky, přírodovědných předmětů, tělocvičnu, cvičnou kuchyň, velkou zahradu, a hřiště (zatím ve výstavbě). V současné době zde působí 24 pedagogických pracovníků.

Součástí školy jsou dvě oddělení školní družiny. Kapacita není převyšena. Stravování zajišťuje místní mateřská škola, která je v blízkosti hlavní budovy.

Ve škole se pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2, deváté ročníky se vyučují podle „přechodného“ vzdělávacího programu č.j. 17 830/91-20.

Hodnocení kvality vzdělávání

Dílčí zhodnocení kvality vzdělávání provedl inspekční tým školních inspektorů v české jazyce, v německém jazyce a ve skupině přírodovědných předmětů a to na prvním i druhém stupni. Hodnocení sledovaných oblastí vzdělávání, tj. přípravy a plánování výuky, jejich podmínek, organizace, úrovně motivace a hodnocení, interakce a komunikace je zhodnoceno za každým předmětem a skupinou předmětů tučnou kurzívou.

Samostatně je zhodnocena oblast řízení. V závěru inspekční práce je provedeno celkové hodnocení práce školy včetně efektivity čerpání prostředků, přidělených ze státního rozpočtu.

Český jazyk (ČJ)

Zpracované tematické plány jsou v souladu s učebními dokumenty. Na druhém stupni ZŠ plánují vyučující práci většinou podle doporučeného tematického plánu, který zpracovala jako návrh v rámci okresu metodička ČJ. Na jedné straně se příprava vyučovacích hodin učitelkám češtiny usnadnila, na druhé straně však tato skutečnost omezuje vlastní tvůrčí invenci. Členění učiva do jednotlivých ročníků je pojato kontinuálně a odpovídá schváleným učebním osnovám, pouze v devátém ročníku (přechodné osnovy-platnost pouze do konce školního roku) bylo duplicitně probíráno učivo ve slohovém výcviku. Výukové cíle v českém jazyce, literatuře, slohovém výcviku, čtení a psaní na prvním stupni respektovaly obecné i specifické pojetí vyučovacích předmětů. Vycházely však většinou jen z obsahu vzdělávání v mateřském jazyce, méně byly zaměřeny na rozvoj hodnotové a činnostní stránky žáků. Výchovně vzdělávací cíle byly zaměřeny především na vědomosti popř. dovednosti, méně na rozvoj schopností. Vyučovací cíle byly naplánovány tak, že rozvíjely u žáků kultivovaný projev, samostatnost a jazykové citění. Všechny učitelky byly na vyučování bezprostředně a většinou písemně připravené. O žácích se specifickými schopnostmi a potřebami jsou učitelé informováni velmi dobře výchovnou poradkyní prostřednictvím zpráv z psychologického vyšetření. I přes dílčí a výše uvedené nedostatky se na výuku učitelky ČJ připravují kvalitně.

Všechny vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Učebny, ve kterých probíhala výuka jsou standardně vybaveny spíše starším a místy poškozeným nábytkem, který je postupně inovován nebo je nahrazován nábytkem novým. V oblasti materiálně technických podmínek jsou žáci a učitelky na prvním stupni výrazněji a lépe vybaveni než starší žáci a učitelé na druhém stupni. V hospitovaných hodinách bylo velmi vhodně využito literárních ukázek, jazykových příruček a slovníků, abecedy, obrázků, nástěnných pomůcek s pravidly,

atd. včetně mnemotechnických pomůcek. Učebnice ČJ jak na první tak i druhém stupni však netvoří vždy ucelenou řadu, což je na škodu, neboť je tím se příprava na výuku ztěžuje. Školní knihovna je zastaralá, je sice k dispozici žákům i učitelům, ale přestává být funkční. Učební pomůcky pro výuku mateřského jazyka jsou vcelku velmi dobře zastoupeny na prvním stupni, kde byly také nejvíce i během inspekce používány, klasické a spíše zastaralé jsou na druhém stupni. Podmínky pro výuku českého jazyka jsou také ztíženy tím, že kromě sborovny a příruční skříně ve třídách, nemají učitelé k dispozici žádné další prostory. Didaktická technika je rovněž staršího data, během inspekce nebyla použita.

Struktura sledovaných hodin v jazykovém vyučování, čtení, psaní a slohovém výcviku odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Žákům byla dána možnost vznášet dotazy k učivu. K tomu je učitelky patřičně aktivizovaly. Celková organizace, formy a metody práce byly přizpůsobeny tak, že podporovaly techniky zapamatování, byl vytvořen také prostor pro samostatné učení i pro kvalifikaci rozdílnosti jazykových jevů (skupinové činnosti, práce se slovníkem spisovného jazyka českého, příručním slovníkem naučným, atd.), bylo odkázáno na různé zdroje informací např. tisk. Učivo bylo předáváno s odbornou správností, přesností a přehledností. V nižších třídách bylo vyučování pojato více činnostně, žáci měli větší prostor k uplatnění získaných znalostí. Během inspekce byly také kontrolovány písemné slohové práce, sešity žáků a prověrky. U žáků druhého stupně byla zjištěna velmi dobrá stylistická úroveň, bohatý výběr v užití jazykových prostředků. Na nižší úrovni jsou znalosti gramatické, také úpravě a úrovni psaní je věnována menší pozornost, zvláště na druhém stupni. V případě, že žáci měli prostor k vyjádření svého názoru, prokázali velmi dobrou schopnost komunikace. Ve většině vyučovacích hodin se metody práce účelně střídaly, převládala výklad a frontální způsob řízení výuky. Tento styl žáci přijímali. I když jsou učitelé informováni o žácích se specifickými schopnostmi a potřebami, diferencovaný přístup k těmto žákům byl zaznamenán jen ojediněle. Ve většině vyučovacích hodin bylo využito spíše průběžné motivace. Učivo bylo vhodnou formou aktualizováno. Na začátku vyučování občas chyběla žádoucí vstupní motivace. Učitelky vycházely z předcházejících znalostí a dovedností žáků. Při zkoušení a opakování učiva pozitivně hodnotily jejich výkony. Při klasifikaci, která byla spravedlivá, bylo využito také hodnotících názorů žáků.

Všichni žáci byli na práci vyučujících zvyklí. S učitelkami ochotně spolupracovali, plnili zadané úkoly a odpovídali na všechny otázky. Komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagožkami byla založena na jasných pravidlech, ale většinou jen od učitelek k žákům, méně od žáků k vyučujícím. Byl sice vytvořen prostor pro jejich názory, ale prostor byl omezován jen pro případ vyžadované odpovědi nebo až po výzvě. Komunikativní schopnosti žáků byly vhodným způsobem rozvíjeny a podporovány velmi kultivovaným verbálním projevem vyučujících.

Úroveň plánování a přípravy výuky českého jazyka a literatury je velmi dobrá, odpovídá charakteru výuky a věku žáků.

Personální podmínky jsou vynikající, materiálně technické průměrné. ČŠI doporučuje sjednotit řadu učebnic ČJ, zejména na druhém stupni postupně modernizovat učební pomůcky.

Organizace, formy a metody výuky měly v českém jazyce a literatuře, čtení a psaní i slohovém výcviku i přes dílčí nedostatky velmi dobrou úroveň.

Vzhledem k charakteru vyučovacích hodin a k věku žáků měla motivace dobrou a hodnocení velmi dobrou úroveň. Úroveň spolupráce byla vynikající, komunikace byla sice dobrá, ale je spíše záležitostí vyučujících. ČŠI doporučuje zabývat se i diskusními formami výuky, které by více aktivizovaly žáky.

Celkově kvalita výuky v českém jazyce je velmi dobrá.

Německý jazyk

Vyučovací hodiny jazyka německého byly připravené. Výuka předmětu probíhala v souladu se stanovenou časovou dotací, který předepisuje schválený učební plán a podle tematického plánu, který málo koresponduje s učebními osnovami. Mezi jednotlivými ročníky byla sice zjištěna kontinuita výuky, ale v rámci jednotlivých etap zvládnutí jazyka německého jsou žáci jsou velmi pozadu. Tento skluz je způsoben neucelenou řadou učebnic a rozdílně pojatým plánování výuky na první a druhém stupni. Témata zvolených vzdělávacích cílů ve složce gramatické rozvíjela pouze kognitivní oblast, méně dovednosti, hodnoty i postoje žáků, ve složce komunikativní se jednalo spíše jen o překlad, otázku, odpověď. Specifické cíle nebyly v jednom případě jasně formulovány, žáci nemohli rozvíjet svoje vyjadřovací schopnosti. Jen málo kultivovaně a se správnou výslovností používali německý jazyk. Diferencovaný přístup k žákům byl zaznamenán, protože do skupiny žáků, kteří se učí německému jazyku jsou zařazováni většinou žáci se specifickou vývojovou poruchou učení, tj. dyslexií. Tento názor není příliš vhodný.

Všechny vyučující splňují podmínky pedagogické způsobilosti, nesplňují podmínky odborné způsobilosti. V jednom případě tato skutečnost snížila kvalitu výuky, ve dvou případech se tato skutečnost téměř neprojevovala. Výuka probíhala ve velmi dobře vybavené jazykové učebně se sluchátky zapojenými do smyčky a v kmenové třídě. Esteticky vhodné prostředí bylo v učebnách doplněno učivem z německého jazyka. Pro výuku jazyka mají žáci a učitelé k dispozici dostatek odborné literatury, vhodných ale na sebe (v rámci výuky na prvním a druhé stupni) nenavazujících učebnic, nahrávek. Učební pomůcky se postupně doplňují.

Organizace práce, pokyny vyučujících žáci respektovali. Zvolené formy práce byly na prvním stupni více účelné než na druhém. V hodinách se hovořilo většinou jen česky, německy ojedinele. Účinně byl zařazen do všech vyučovacích hodin jazyka v rámci organizace poslech. Většinou však žáci jen četli německý text, překládali z němčiny do češtiny nebo naopak. Aktivní způsob pojetí výuky jazyka byl patrný jen u menších dětí.

Vyučující využily účinné, spíše jen průběžné motivace k aktivizaci žáků a velmi se jim to dařilo. Chyběla motivace záměrná. Při výuce byli žáci často vyzýváni k činnosti a pozitivně stimulováni. Jejich výkony byly spravedlivě a citlivě hodnocené. Při zkoušení a ověřování znalostí v průběhu vyučování, se zaměřily učitelky většinou jen na pamětné zvládnutí učiva, méně na pochopení vztahů v gramatických souvislostech. Na konci vyučovacích hodin bylo provedeno závěrečné zhodnocení, které mělo vždy povzbudivý charakter.

Spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla na velmi dobré úrovni. Projevovala se však v méně pohotových, přirozených a jazykově správných reakcích. Během vyučování se žáci chovali slušně, orientovali se na učební činnosti. V případě únavy slabší a problémoví žáci rezignovali. Jejich jednání bylo přirozené.

Plánování a příprava výuky německého jazyka je spíše jen na průměrné úrovni. Personální podmínky jsou ve dvou případech dobré a v jednom se dá říct, že ještě vyhovují.

Materiální podmínky jsou dobré. ČŠI doporučuje sjednotit řadu učebnic tak, aby nedocházelo časovému skluzu a byla zaručena návaznost výuky prvního a druhého stupně.

Organizace, metody a formy práce v hodinách jazyka německého byly rozdílné. V jednom případě ještě vyhovující, ve dvou dobré.

Úroveň motivace byla vcelku dobrá, hodnocení směrem k žákům bylo na lepší úrovni, bylo velmi dobře prováděno.

Žáci dobře spolupracovali s vyučujícími, komunikovali ještě vyhovujícím způsobem.

Kvalita výuky jazyka německého byla celkově na dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání v přírodovědných předmětech (matematika, fyzika)

Do jednotlivých předmětů jsou zpracovány tematické plány s časovým rozvržením učiva. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Příprava pedagogů na hodiny byla odpovědná, v souladu s osnovami a s respektem k novým teoretickým a praktickým poznatkům. Do přípravy náročnějších hodin matematiky byla zahrnuta i práce s žáky se specifickými poruchami učení. Cíle hodin byly splněny.

Hodiny matematiky jsou vyučovány plně kvalifikovanými pedagogy. Větší část hodin fyziky je vyučováno pedagogy bez odborné kvalifikace. Tato skutečnost měla vliv na částečné snížení kvality výuky jen ve dvou hospitovaných hodinách. Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách. U všech hodin fyziky byla využita odborná učebna. Psychohygiena prostředí byla velmi dobrá. Při výuce byly pravidelně využívány učebnice, pomocné texty a učební pomůcky k jednotlivým demonstracím a frontálním pokusům. Vizuální technika nebyla použita. Učební prostředí bylo podnětné a na velmi dobré estetické úrovni.

Charakteristickým rysem průběhu hodin byla převažující aktivní činnost žáků. U žáků byly vytvořeny pracovní návyky, které učitelům zefektivnily průběh hodin. Stanovené cíle byly reálné. Volba vyučovacích metod byla pestrá a zaměřená na dosažení výukových cílů. Za zmínku stojí časté využívání empirických forem výuky a vytváření prostoru pro samostatné a aktivní učení. Byly využívány prvky problémové výuky a práce s chybou. Individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení byl patrný v části hodin matematiky. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Často se projevujícím nedostatkem byly chvatné závěry hodin.

Jako základní motivační prvky hodin bylo využíváno stanovení cíle hodin, aktualizace učiva formou rozhovorů a vědomostních rozcvíček. Examinace s hodnocením nebyla využívána. V menší míře byly využívány mezipředmětové vztahy. Málo byla využívána oblast pozitivního posilování. Výsledky učení jsou průběžně vyhodnocovány. Je využívána momentální i dlouhodobá zpětná vazba. Při řešení složitějších úkolů je pravidelně poskytována pomoc. Rezervy jsou v hodnocení a sebehodnocení výkonu žáků v závěru hodin.

V naprosté většině hodin vládla klidná, pracovní atmosféra s akceptací dohodnutých pravidel a vzájemným respektem mezi žáky a učiteli. Poněkud neklidné s menší koncentrací žáků byly hodiny fyziky. Rezervy byly v rozvoji komunikativních schopností žáků a vyjádření vlastního názoru. Převažoval pozitivní vztah žáků k výuce a velmi dobrá verbální i neverbální komunikace učitelů.

Plánování a příprava výuky přírodovědných předmětů je na výborné úrovni.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Organizace, formy a metody výuky mají velmi dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení má velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v inspekovaných přírodovědných předmětech je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy vychází při plánování z koncepce rozvoje jednotlivých úseků řízení. Koncepce je reálná, úkoly v ní dosažitelné, vychází rovněž z úzké spolupráce se zastupitelstvem obce a širokou veřejností. V koncepci ředitelka řeší rozvoj výchovně vzdělávacího procesu, zlepšování materiálních podmínek školy, zvyšování kvalifikace pracovníků školy a jejich zapojení do dalšího vzdělávání. Plán práce na školní rok 1999/2000 není zpracován. Dílčí úkoly školního roku jsou zpracovány v měsíčních plánech práce, které obsahují stanovení odpovědnosti a termín realizace. Koncepce školy a měsíční plány práce korespondují spolu jen částečně. Koncepční úkoly jsou postupně naplňovány.

Kvalita plánování je na dobré úrovni.

Organizování

Organizačním řádem jsou na jednotlivé pracovníky školy přeneseny kompetence a pravomoci. Organizace školy vyhovuje typu úplné školy, místním podmínkám i vzdělávacímu programu. Informace jsou předávány všem zaměstnancům včas a v úplnosti. Metodické orgány nejsou na škole ustanoveny. Vnitřní řád školy je sestaven v souladu s právní normou. Rodiče žáků informuje škola pravidelně. Mohou kdykoliv konzultovat problémy jak s ředitelem školy, tak i s ostatními vyučujícími. Pedagogická rada řeší otázky výchovy a vzdělávání na svých pravidelných zasedáních. Přípomínky a doporučení jsou ředitelem přijímány a v případě možnosti realizovány. Organizace vyučování odpovídá vyhlášce MŠMT ČR 291/1991 Sb., o základní škole, v pozdějším znění. Povinná dokumentace je vedena, ochrana osobních dat je zajištěna. Výroční zpráva vychází z § 17e, odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v pozdějším znění. Všichni zaměstnanci byli s jejím obsahem seznámeni. Ve škole působí dyslektické kroužky, žáci se mohou zapojit do několika zájmových útvarů, podílejí se na řadě společenských, sportovních a kulturních akcí, kterými se škola vhodně prezentuje na veřejnosti. Součástí školy je oddělení školní družiny. Spolupráce s představenstvem obce je pravidelná, pro školu i obec prospěšná.

Po stránce organizační a informační má škola velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení jako celek je funkční a účinné. Kriteria hodnocení pracovníci znají a ztotožňují se s nimi. Systém pravidelného hodnocení pracovníků, je založen na znalosti přidělených úkolů a jejich finančního ohodnocení. Výsledky výchovně vzdělávacího procesu jsou statisticky vyhodnocovány a jsou přijímána opatření. V souladu s provozními možnostmi je využívána odbornost pedagogů. Škola umožňuje další vzdělávání pracovníků.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrola plnění plánovaných úkolů je prováděna pravidelně. Hospitace vedení školy vykonává podle hospitačních plánů, které jsou učitelům předem známy. Závěry z nich jsou s jednotlivými vyučujícími projednávány. V případě potřeby jsou přijímána opatření, která vedou ke zvyšování kvality práce učitelů. Je vytvořen systém kontroly provozu školy a jejího hospodaření. Analýza výsledků kontrol není prováděna.

Oblast kontrolních mechanismů školy má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má kvalita řízení školy velmi dobrou úroveň

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola má velmi úzké a plodné kontakty s holandským partnerem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení č.j. 20/95/4693-00
- Povinná dokumentace školy ve znění § 38a zákona č. 29/1984 Sb. ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce školy
- Plány měsíční, kontrolní, hospitační, výchovného poradce, exkurzí
- Výroční zprávy
- Kriteria odměn a osobních příplatků
- Organizační řád a řady učeben a odborných pracoven
- Zhodnocení plnění koncepce školy
- Žákovské čtvrtletní práce

ZÁVĚR

Na základě výše uvedených dílčích hodnocení je celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti školy ve sledovaných předmětech velmi dobré.

Řízení školy má velmi dobrou úroveň.

Celkově činnost školy má velmi dobrou úroveň.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čerpány efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Ing. Leo Havlíček

... Ing. L. Havlíček v. r. ...

Členové týmu

PaedDr. Petr Zábranský

... Dr. P. Zábranský v. r. ...

V Břeclavi dne 2000-05-19

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-05-19

Razítko

Marcela Luňáková

... Marcela Luňáková v. r....
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Břeclav	2000-06-07	211/00
Zřizovatel OÚ M. N. Ves	2000-06-07	210/00

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-06-07	-	Připomínky nepodány